TUKMOS

TIPTA UZMANLIK KURULU
MÜFREDAT OLUŞTURMA VE STANDART BELİRLEME SİSTEMİ

ADLİ TIP
Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı

09.06.2015

İÇİNDEKİLER

1.	**GİRİŞ**	**3**
2.	**MÜFREDAT TANITIMI**	**3**
3.	**TEMEL YETKİNLİKLER**	**4**
4.	**ÖĞRENME VE ÖĞRETME YÖNTEMLERİ**	**9**
5.	**EĞİTİM STANDARTLARI**	**13**
6.	**ROTASYON HEDEFLERİ**	**14**
7.	**ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME**	**14**
8.	**ÖNERİLER**	**14**
9.	**KAYNAKÇA**	**15**

1. GİRİŞ

Adli Tıp, bireyin ve toplumun tıp bilimi ile ilgili hukuki sorunlarının çözümlenmesinde tıbbi bilgi ve yöntemleri uygulayan tıpta uzmanlık alanıdır.
Adli Tıp uzmanlık alanı özel yetkileri gerektirir. Bu yetkileri tıbbi etik ilkeler yanında yasal düzenlemeler çerçevesinde gerçekleştirir.
Klinikte ve ölüm sonrası çalışmalarında bulguları ayırt eder. Bulguların toplanması, incelenmesi ve kayıt edilmesini sağlar. Bulguları bilimsel yöntemlerle inceler, açıklar ve ortaya koyar. Bu etkinlikleriyle, bilimsel yöntemlerle elde edilmiş nesnel kanıtlar sunar.
Olgu ve olaylarda tıbbi bilgi ve yöntemleri kullanarak tanı koymanın yanında, bilimsel yöntemlerle olayın ya da durumun hangi koşullarda ne zaman, nasıl, hangi mekanizmalarla gerçekleştiğinin ve eşlik eden durumların ortaya konmasına çalışır.
Adli Tıp, bireyin ve toplumun tıp bilimi ile ilgili hukuki sorunlarının çözümlenmesinde tıbbi bilgi ve yöntemleri uygulayan tıpta uzmanlık alanıdır.
Adli Tıp uzmanlık alanı özel yetkileri gerektirir. Bu yetkileri tıbbi etik ilkeler yanında yasal düzenlemeler çerçevesinde gerçekleştirir.
Klinikte ve ölüm sonrası çalışmalarında bulguları ayırt eder. Bulguların toplanması, incelenmesi ve kayıt edilmesini sağlar. Bulguları bilimsel yöntemlerle inceler, açıklar ve ortaya koyar. Bu etkinlikleriyle, bilimsel yöntemlerle elde edilmiş nesnel kanıtlar sunar.
Olgu ve olaylarda tıbbi bilgi ve yöntemleri kullanarak tanı koymanın yanında, bilimsel yöntemlerle olayın ya da durumun hangi koşullarda ne zaman, nasıl, hangi mekanizmalarla gerçekleştiğinin ve eşlik eden durumların ortaya konmasına çalışır.

2. MÜFREDAT TANITIMI

2.1. Müfredatın Amacı ve Hedefleri

Uzmanlık eğitimi standartlarını tanımlamak ve uzmanlık öğrencisinin adli tıp uzmanının görev alanlarında temel teorik ve uygulamalı bilgiler, beceriler, tutum ve davranışlarla donanmasını sağlamaktır.

2.2. Müfredat Çalışmasının Tarihsel Süreci

Adli Tıp Uzmanları Derneği'nin (ATUD) 1992 yılında kuruluşundan başlayarak düzenlenen kongre ve sempozyumlarda adli tıp uzmanlık eğitiminin müfredatı ve eğitim metotları tartışılmıştır.
Ekim 2002'de ATUD Yönetim Kurulu'nca, yürürlüğe giren yeni uzmanlık tüzüğüne göre dört yıllık adli tıp uzmanlık eğitiminin kapsamını belirlemek ve tartışmaya açmak üzere bir komisyon görevlendirilmiştir. Komisyon farklı ülkelerin mezuniyet sonrası adli tıp uzmanlık eğitimi hakkında bilgi toplamıştır.
14-15 Aralık 2002 tarihinde ATUD "Güz Toplantıları II" programı içinde ülkemizdeki bir adli tıp uzmanının görev tanımı ve bu tanım çerçevesinde 13 başlık halindeki öğrenim hedefleri belirlenmiş ve ilk Meslekte Yeterlilik Yürütme Kurulu (MYYK) seçimi yapılmıştır. 24-25 Ocak 2003'de MYYK tarafından düzenlenen toplantıda; uzmanlık eğitimi veren Adli Tıp Anabilim Dalları için öngörülen asgari fizik yapı, personel ve araç-gereçler belirlenmiştir. Çalıştayda çekirdek müfredatla ilgili ana başlıklar ve içerikleri belirlenmiştir. 1-4 Mayıs 2003'de, Adli Tıp Uzmanlık Eğitimi konusunda 5. Adli Bilimler Sempozyumu İzmir'de düzenlenmiştir. 20 Mart 2004'de ATUD-Olağanüstü Genel Kurulunda MYYK Yönergesi kabul edilmiştir. 28 Ekim 2004'de Çekirdek Müfredat çalışmaları tamamlanarak uzmanlık öğrencisi eğitimi için temel

oluşturacak minimum standartlar ve örnek rotasyon programları hazırlanmıştır. 30 Eylül 2006 tarihinde Yeterlilik Sınavı gerçekleştirilmiştir. 15-16 Ocak 2010'da Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma Sistemi kapsamında kurulan Adli Tıp Komisyonu tarafından Adli Tıp Uzmanlık Eğitimi rotasyon süreleri belirlenmiştir. Ön toplantısı Ankara'da, 19 Temmuz 2011'da yapılan çalışmalar sonrasında 26-27 Temmuz 2011'de Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma Sistemi kapsamında Adli Tıp Komisyonu tarafından Adli Tıp Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı (Versiyon 1.0) hazırlanmıştır. 18-19 Mart 2013'de Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma Sistemi kapsamında Adli Tıp Komisyonu tarafından Adli Tıp Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı (Versiyon 2.0) hazırlanmıştır. 23 Ocak 2015 de Ankara'da Prof. Dr. Ekin Özgür Aktaş (TUKMOS Komisyon Başkanı), Doç. Dr. Fatma Süheyla Aliustaoğlu, Prof. Dr. Harun Tuğcu, Doç. Dr. Muhammet Mustafa Arslan, Prof. Dr. Osman Çelbiş, Prof. Dr. Recep Fedakar, Prof. Dr. Süleyman Gören, Prof. Dr. Süleyman Serhat Gürpınar yanında Adli Tıp Uzmanları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Nadir Arıcan'ın katkılarıyla v.2.1 çekirdek eğitim müfredatı oluşturulmuştur.

2.3. Uzmanlık Eğitimi Süreci

Adli Tıp uzmanlık eğitimi mevzuatta belirtildiği şekilde yapılır.

2.4. Kariyer Olasılıkları

Akademik ortam, kamu ve özel sektörde uzmanlık alanı ile ilgili tanı, raporlama gerektiğinde tedaviye yönlendirme ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunabilir.

3. TEMEL YETKİNLİKLER

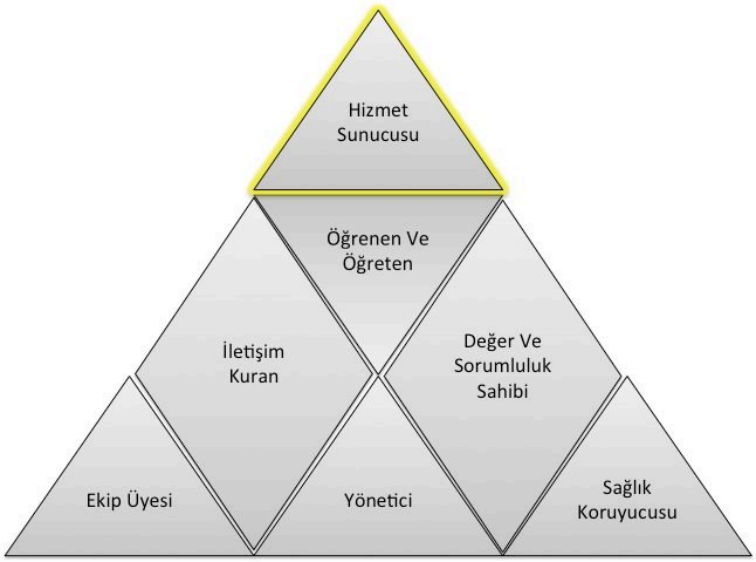

Şekil 1- TUKMOS'un Yeterlilik Üçgeni (Yedi temel yetkinlik alanı)

Yetkinlik, bir uzmanın bir iş ya da işlemin gerektiği gibi yapılabilmesi için kritik değer taşıyan, eğitim ve öğretim yoluyla kazanılıp iyileştirilebilen, gözlenip ölçülebilen, özellikleri daha önceden tarif edilmiş olan, *bilgi, beceri, tutum ve davranışların* toplamıdır. Yetkinlikler 7 temel alanda toplanmışlardır.

Her bir temel yetkinlik alanı, uzmanın ayrı bir rolünü temsil eder (Şekil 1). Yedinci temel alan olan Hizmet Sunucusu alanına ait yetkinlikler klinik yetkinlikler ve girişimsel yetkinlikler olarak ikiye ayrılırlar. Sağlık hizmeti sunumu ile doğrudan ilişkili Hizmet Sunucusu alanını oluşturan yetkinlikler diğer 6 temel alana ait yetkinlikler olmadan gerçek anlamlarını kazanamazlar ve verimli bir şekilde kullanılamazlar. Başka bir deyişle 6 temel alandaki yetkinlikler, uzmanın

"Hizmet Sunucusu" alanındaki yetkinliklerini sosyal ortamda hasta ve toplum merkezli ve etkin bir şekilde kullanması için kazanılması gereken yetkinliklerdir. Bir uzmanlık dalındaki eğitim sürecinde kazanılan bu 7 temel alana ait yetkinlikler uyumlu bir şekilde kullanılabildiğinde yeterlilikten bahsedilebilir. Bu temel yetkinlik alanları aşağıda listelenmiştir;

3.1. Yönetici

3.2. Ekip Üyesi

3.3. Sağlık Koruyucusu

3.4. İletişim Kuran

3.5. Değer ve Sorumluluk Sahibi

3.6. Öğrenen ve Öğreten

3.7. Hizmet Sunucusu

Hizmet sunucusu temel yetkinlik alanındaki yetkinlikler, kullanılış yerlerine göre iki türdür:

Klinik Yetkinlik: Bilgiyi, kişisel, sosyal ve/veya metodolojik becerileri tıbbi kararlar konusunda kullanabilme yeteneğidir;

Girişimsel Yetkinlik: Bilgiyi, kişisel, sosyal ve/veya metodolojik becerileri tıbbi girişimler konusunda kullanabilme yeteneğidir.

Şekil 2- TUKMOS yedinci temel yetkinlik alanı: *Hizmet Sunucusu*

Klinik ve girişimsel yetkinlikler edinilirken ve uygulanırken Temel Yetkinlik alanlarında belirtilen diğer yetkinliklerle uyum içinde olmalı ve uzmanlığa özel klinik karar süreçlerini kolaylaştırmalıdır.

3.7.1. KLİNİK YETKİNLİKLER

Uzman Hekim aşağıda listelenmiş klinik yetkinlikleri ve eğitimi boyunca edindiği diğer bütünleyici "temel yetkinlikleri" eş zamanlı ve uygun şekilde kullanarak uygular.

KLİNİK YETKİNLİK İÇİN KULLANILAN TANIMLAR VE KISALTMALARI

Klinik yetkinlikler için; üç ana düzey ve iki adet ek düzey tanımlanmıştır. Öğrencinin ulaşması

gereken düzeyler bu üç ana düzeyden birini mutlaka içermelidir. T ve TT düzeyleri A ve K ile birlikte kodlanabilirken B düzeyi sadece K düzeyi ile birlikte kodlanabilir. B, T ve TT düzeyleri birbirlerini kapsadıkları için birlikte kodlanamazlar.
B:Hastalığa ön tanı koyma ve gerekli durumda hastaya zarar vermeyecek şekilde ve doğru zamanda, doğru yere sevk edebilecek bilgiye sahip olma düzeyini ifade eder.
T:Hastaya tanı koyma ve sonrasında tedavi için yönlendirebilme düzeyini ifade eder.
TR (Bu uzmanlık alanına özgü bir tanımlamadır) Ekip çalışmasının gerektirdiği durumlar dışında herhangi bir desteğe gereksinim duymadan hastanın tanı ve raporlamasının tüm sürecini yönetebilme düzeyini ifade eder.
ETR: (Bu uzmanlık alanına özgü bir tanımlamadır).Ekip çalışması yaparak hastanın tanı ve raporlamasının tüm sürecini yönetebilme düzeyini ifade eder.
Klinik yetkinliklerde bu düzeylere ek olarak gerekli durumlar için A ve K yetkinlik düzeyleri eklenmektedir:
A: (Bu uzmanlık alanına özgü bir tanımlamadır).Gerekli olgularda acil adli tıbbi işlemleri yapar.
K:Hastanın birincil, ikincil ve üçüncül korunma gereksinimlerini tanımlamayı ve gerekli koruyucu önlemleri alabilme düzeyini ifade eder.

	KLİNİK YETKİNLİK	Düzey	Kıdem	Yöntem
ADLİ TRAVMATOLOJİ	YARALAR, (TRAVMANIN PATOFİZYOLOJİSİ, DOKU DÜZEYİNDE ETKİLERİ VE ONARIM SÜRECİ)	ETR, TR, K, A	1	YE, BE,UE
KLİNİK ADLİ TIP	AKUT VE KRONİK YARALANMALAR	ETR, TR, K, A	1	YE, BE, UE
	ADLİ JİNEKOLOJİ, GEBELİK VE DOĞUM OLGULARI	TR, ETR, A	2	YE,BE,UE
	ÇOCUK İSTİSMARI OLGULARI	ETR, TR, K, A	2	YE, BE, UE
	AİLE İÇİ ŞİDDET OLGULARI	ETR, TR, K, A	2	YE, BE, UE
	YAŞLIYA ŞİDDET OLGULARI	ETR, TR, K, A	2	YE, BE, UE
	CİNSEL İSTİSMAR VE CİNSEL SALDIRI OLGULARI	ETR, TR, K, A	2	YE, BE, UE
	İNSAN HAKLARI İHLALLERİ	ETR, TR, K, A	1	YE, BE, UE
	ADLİ GENETİK OLGULARI	ETR	2	YE, BE, UE

	KLİNİK YETKİNLİK	Düzey	Kıdem	Yöntem
	ADLİ PSİKİYATRİ OLGULARI	ETR, TR, K, A	2	YE, BE, UE
	ADLİ TOKSİKOLOJİ OLGULARI	ETR, A	2	YE, BE, UE
	DİĞER ADLİ OLGULAR	ETR	2	YE, BE, UE
ÖLÜM	ÖLÜM	ETR, TR, K, A	1	YE, BE, UE

3.7.2. GİRİŞİMSEL YETKİNLİKLER

Uzman Hekim aşağıda listelenmiş girişimsel yetkinlikleri ve eğitimi boyunca edindiği diğer bütünleyici "temel yetkinlikleri" eş zamanlı ve uygun şekilde kullanarak uygular.

GİRİŞİMSEL YETKİNLİK İÇİN KULLANILAN TANIMLAR VE KISALTMALARI

Girişimsel Yetkinlikler için dört düzey tanımlanmıştır.

1: Girişimin nasıl yapıldığı konusunda bilgi sahibi olma ve bu konuda gerektiğinde açıklama yapabilme düzeyini ifade eder.

2: Acil bir durumda, kılavuz veya yönerge eşliğinde veya gözetim ve denetim altında bu girişimi yapabilme düzeyini ifade eder.

3: Karmaşık olmayan, sık görülen tipik olgularda girişimi uygulayabilme düzeyini ifade eder.

4: Karmaşık olsun veya olmasın her tür olguda girişimi uygulayabilme düzeyini ifade eder.

	GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	Düzey	Kıdem	Yöntem
KİMLİKLENDİRME	KİMLİKLENDİRME GİRİŞİMLERİ	4	2	YE, BE, UE
	ETİK VE YASAL YAKLAŞIMLAR	4	1	YE, BE,
KLİNİK ADLİ TIP	YARALANMANIN AĞIRLIĞININ DERECELENDİRİLMESİ	4	1	YE, BE, UE
ADLİ TRAVMATOLOJİ	FİZİK MUAYENE	4	2	YE, BE, UE
	RUHSAL DURUM DEĞERLENDİRİLMESİ	3	2	YE, BE, UE
	OLGU YÖNETİMİ	4	2	YE, BE, UE
	LABORATUVAR İÇİN ÖRNEKLEME	4	2	YE, BE, UE

	GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	Düzey	Kıdem	Yöntem
	LABORATUVAR RAPORLARINI YORUMLAMA	4	2	YE, BE, UE
	KONSÜLTASYON YÖNETİMİ	3	2	YE, BE, UE
	UYGUN GÖRÜNTÜLEME YÖNTEMLERİ	3	2	YE, BE, UE
	VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE YORUMLAMA	4	2	YE, BE, UE
	RAPORLAMA- YAZILI VE SÖZLÜ GÖRÜŞ BİLDİRME	4	2	YE, BE, UE
	BELGELEME – VERİLERİN SAKLANMASI	4	2	YE, BE, UE
OLAY YERİ İNCELEME	OLAY YERİ İNCELEMESİ	2	2	YE, BE, UE
	ÖRNEKLERİN TOPLANMASI	2	2	YE, BE, UE
	OLGU YÖNETİMİ	1	2	YE, BE, UE
POSTMORTEM	OLGU YÖNETİMİ	4	2	YE, BE, UE
	ADLİ TIBBİ OTOPSİ YAPILMASI	4	2	YE, BE, UE
	UYGUN GÖRÜNTÜLEME YÖNTEMLERİNİ KULLANMAK	2	2	YE, BE, UE
	ADLİ PATOLOJİK MATERYAL YÖNETİMİ	3	2	YE, BE, UE
	ADLİ TOKSİKOLOJİK MATERYAL YÖNETİMİ	3	2	YE, BE, UE
	ADLİ BİYOLOJİK, MİKROBİYOLOJİK VE DİĞER MATERYAL YÖNETİMİ	3	2	YE, BE, UE
	KONSÜLTASYON YÖNETİMİ	3	2	YE,BE,UE
	VERİLERİ DEĞERLENDİRMEK VE YORUMLAMAK	3	2	YE, BE,UE
	RAPORLAMAK, YAZILI VE SÖZLÜ GÖRÜŞ BİLDİRMEK	3	2	YE, BE,UE
HUKUKİ VE ETİK SORUMLULUKLAR	OLGULARA YAKLAŞIMDA ETİK İLKELERE VE HUKUK	4	1	YE,BE,UE

	GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	Düzey	Kıdem	Yöntem
	KURALLARINA UYGUN DAVRANMAK			
	TIBBİ UYGULAMALARDA YETKİ VE SORUMLULUK	3	2	YE, BE, UE
	HASTA HAKLARI	3	1	YE, BE, UE
	BİLİRKİŞİLİK	3	1	YE, BE, UE

4. ÖĞRENME VE ÖĞRETME YÖNTEMLERİ

TUKMOS tarafından önerilen öğrenme ve öğretme yöntemleri üçe ayrılmaktadır: "**Yapılandırılmış Eğitim Etkinlikleri" (YE), "Uygulamalı Eğitim Etkinlikleri" (UE)** ve **"Bağımsız ve Keşfederek Öğrenme Etkinlikleri" (BE).**

4.1. Yapılandırılmış Eğitim Etkinlikleri (YE)

4.1.1. Sunum

Bir konu hakkında görsel işitsel araç kullanılarak yapılan anlatımlardır. Genel olarak nadir veya çok nadir görülen konular/durumlar hakkında veya sık görülen konu/durumların yeni gelişmeleri hakkında kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemde eğitici öğrencide eksik olduğunu bildiği bir konuda ve öğrencinin pasif olduğu bir durumda anlatımda bulunur. Sunum etkileşimli olabilir veya hiç etkileşim olmayabilir.

4.1.2. Seminer

Sık görülmeyen bir konu hakkında deneyimli birinin konuyu kendi deneyimlerini de yansıtarak anlatması ve anlatılan konunun karşılıklı soru ve cevaplar ile geçmesidir. Sunumdan farkı konuyu dinleyenlerin de kendi deneyimleri doğrultusunda anlatıcı ile karşılıklı etkileşim içinde olmasıdır. Seminer karşılıklı diyalogların yoğun olduğu, deneyimlerin yargılanmadan paylaşıldığı ve farklı düzeylerde kişilerin aynı konu hakkında farklı düzeydeki sorular ile eksik yanlarını tamamlayabildikleri bir eğitim etkinliğidir.

4.1.3. Olgu tartışması

Bir veya birkaç sık görülen olgunun konu edildiği bir küçük grup eğitim aktivitesidir. Bu eğitim aktivitesinin hedefi, farklı düzeydeki kişilerin bir olgunun çözümlenmesi sürecini tartışmalarını

sağlayarak, tüm katılımcıların kendi eksik veya hatalı yanlarını fark etmelerini sağlamak ve eksiklerini tamamlamaktır. Bu olgularda bulunan hastalık veya durumlar ile ilgili bilgi eksikliklerinin küçük gruplarda tartışılması ile tamamlanması veya yanlış bilgilerin düzeltilmesi sağlanır. Ayrıca aynı durum ile ilgili çok sayıda olgunun çözümlenmesi yoluyla aynı bilginin farklı durumlarda nasıl kullanılacağı konusunda deneyim kazandırır. Olgunun/ların basamaklı olarak sunulması ve her basamak için fikir üretilmesi ile sürdürülür. Eğitici her basamakta doğru bilgiyi verir ve doğru kararı açıklar.

4.1.4. Makale tartışması

Makalenin kanıt düzeyinin anlaşılması, bir uygulamanın kanıta dayandırılması ve bir konuda yeni bilgilere ulaşılması amacıyla gerçekleştirilen bir küçük grup etkinliğidir. Makalenin tüm bölümleri sırası ile okunur ve metodolojik açıdan doğruluğu ve klinik uygulamaya yansıması ile ilgili fikir üretilmesi ve gerektiğinde eleştirilmesi ile sürdürülür. Eğitici her basamakta doğru bilgiyi verir ve doğru kararı açıklar. Uzman adayına, benzer çalışmalar planlayabilmesi için problemleri bilimsel yöntemlerle analiz etme, sorgulama, sonuçları tartışma ve bir yayın haline dönüştürme becerisi kazandırılır.

4.1.5. Dosya tartışması

Sık görülmeyen olgular ya da sık görülen olguların daha nadir görülen farklı şekilleri hakkında bilgi edinilmesi, hatırlanması ve kullanılmasını amaçlayan bir eğitim yöntemidir. Eğitici, dosya üzerinden yazı, rapor, görüntü ve diğer dosya eklerini kullanarak, öğrencinin olgu hakkında her basamakta karar almasını sağlar ve aldığı kararlar hakkında geribildirim verir. Geribildirimler öğrencinin doğru kararlarını devam ettirmesi ve gelişmesi gereken kararlarının açık ve anlaşılır bir biçimde ifade edilerek geliştirmesi amacıyla yapılır.

4.1.6. Konsey/Kurul

Olgunun/ların farklı disiplinler ile birlikte değerlendirilmesi sürecidir. Olgunun sık görünürlüğünden çok karmaşık olması öğrencinin karmaşık durumlarda farklı disiplinlerin farklı bakış açılarını algılamasını sağlar.

4.1.7. Kurs

Bir konu hakkında belli bir amaca ulaşmak için düzenlenmiş birden fazla oturumda gerçekleştirilen bir eğitim etkinliğidir. Amaç genellikle bir veya birkaç klinik veya girişimsel yetkinliğin edinilmesidir. Kurs süresince sunumlar, küçük grup çalışmaları, uygulama eğitimleri birbiri ile uyum içinde gerçekleştirilir.

4.1.8. Diğer

4.2. Uygulamalı Eğitim Etkinlikleri (UE)

4.2.1. Yatan hasta bakımı (Adli Tıp Uzmanlık Eğitiminde kullanılmamaktadır)

4.2.1.1. Vizit

Farklı öğrenciler için farklı öğrenme ortamı oluşturan etkili bir eğitim yöntemidir. Hasta takibini yapan ve yapmayan öğrenciler vizitten farklı şekilde faydalanırlar. Hastayı takip eden öğrenci hasta takibi yaparak ve yaptıkları için geribildirim alarak öğrenir, diğer öğrenciler bu deneyimi izleyerek öğrenirler. Vizit klinikte görülen olguların hasta yanından çıktıktan sonra da tartışılması ve olgunun gerçek ortamda gözlemlenmesiyle öğrenmeyi sağlar.

4.2.1.2. Nöbet

Öğrencinin sorumluluğu yüksek bir ortamda derin ve kalıcı öğrenmesine etki eder. Olguyu yüksek sorumluluk durumunda değerlendirmek öğrencinin var olan bilgisini ve becerisini kullanmasını ve eksik olanı öğrenmeye motive olmasını sağlar. Nöbet, gereken yetkinliklere sahip olunan olgularda özgüveni arttırırken, gereken yetkinliğin henüz edinilmemiş olduğu olgularda bilgi ve beceri kazanma motivasyonunu arttırır. Nöbetlerde sık kullanılması gereken yetkinliklerin 1'inci kıdem yetkinlikleri arasında sınıflandırılmış olmaları bu açıdan önemlidir.

4.2.1.3. Girişim

Tanı ve tedaviye yönelik tüm girişimler, eğitici tarafından gösterildikten sonra belli bir kılavuz eşliğinde basamak basamak gözlem altında uygulama yoluyla öğretilir. Her uygulama basamağı için öğrenciye geribildirim verilir. Öğrencinin doğru yaptıklarını doğru yapmaya devam etmesi, eksik ve gelişmesi gereken taraflarını düzeltebilmesi için öğrenciye zamanında, net ve yapıcı müdahalelerle teşvik edici ve destekleyici ya da uyarıcı ve yol gösterici geribildirimler verilmelidir. Her girişim için öğrenciye önceden belirlenmiş yetkinlik düzeyine ulaşacak sayıda tekrar yaptırılması sağlanır.

4.2.1.4. Ameliyat

İçinde çok sayıda karar ve girişim barındıran müdahale süreçleridir. Her karar ve girişimin ayrı ayrı gereken yetkinlik düzeylerine ulaşması amacıyla en az riskli/karmaşık olandan en riskli/karmaşık olana doğru olacak şekilde ameliyat sürecinin tüm basamakları yüksek gözlem altında öğretilir. Öğrencinin tüm basamaklarda gereken yetkinlik düzeyine ulaşması için yeterli sayıda tekrar yaptırılması sağlanır.

4.2.2. Ayaktan hasta bakımı

Öğrenci gözlem altında olgu değerlendirmesi yapar ve tanı, tedavi seçeneklerine karar verir. Öğrencinin yüksek/orta sıklıkta görülen acil veya acil olmayan olguların farklı başvuru şekillerini ve farklı tedavi seçeneklerini öğrendiği etkili bir yöntemdir. Ayaktan hasta bakımında sık kullanılması gereken yetkinliklerin 1'inci kıdem yetkinlikleri arasında sınıflandırılmış olmaları bu açıdan önemlidir.

4.2.3. Diğer

Olay Yeri İncelemesi, Ölü muayenesi ve Adli Otopsi,
Nöbet, Olgu Temelli Pratik Eğitim

4.3. Bağımsız ve Keşfederek Öğrenme Etkinlikleri (BE)

4.3.1. Yatan hasta takibi (Adli Tıp Uzmanlık Eğitiminde kullanılmamaktadır)

Yatarak takip edilen bir olgu hakkında yeterliğe erişmemiş bir öğrencinin gözetim ve denetim altında, yeterliğe ulaşmış bir öğrencinin gözlem altında yaptığı çalışmalar sırasında eksikliğini fark ettiği konularda öğrenme gereksinimini belirleyerek bunu herhangi bir eğitim kaynağından tamamlaması sürecidir. Bu eğitim kaynaklarının doğru ve güvenilir olmasından eğitici sorumludur.

4.3.2. Ayaktan hasta/materyal takibi

Ayaktan başvuran acil veya acil olmayan bir olgu hakkında gereken yetkinlik düzeyine erişmemiş bir öğrencinin gözetim ve denetim gözlem altında, eğitici eşliğinde ve gereken yetkinlik düzeyine ulaşmış bir öğrencinin yüksek gözlem altında yaptığı çalışmalar sırasında eksikliğini fark ettiği konularda öğrenme gereksinimini belirleyerek bunu herhangi bir eğitim kaynağından tamamlaması sürecidir. Bu eğitim kaynaklarının doğru ve güvenilir olmasından eğitici sorumludur.

4.3.3. Akran öğrenmesi

Öğrencinin bir olgunun çözümlenmesi veya bir girişimin uygulanması sırasında bir akranı ile tartışarak veya onu gözlemleyerek öğrenmesi sürecidir.

4.3.4. Literatür okuma

Öğrencinin öğrenme gereksinimi olan konularda literatür okuması ve klinik uygulama ile ilişkilendirmesi sürecidir.

4.3.5. Araştırma

Öğrencinin bir konuda tek başına veya bir ekip ile araştırma tasarlaması ve bu sırada öğrenme gereksinimini belirleyerek bunu herhangi bir eğitim kaynağından tamamlaması sürecidir.

4.3.6. Öğretme

Öğrencinin bir başkasına bir girişim veya bir klinik konuyu öğretirken bu konuda farklı bakış açılarını, daha önce düşünmediği soruları veya varlığını fark etmediği durumları fark ederek öğrenme gereksinimi belirlemesi ve bunu herhangi bir eğitim kaynağından tamamlaması sürecidir.

4.3.7. Diğer

5. EĞİTİM STANDARTLARI

5.1. Eğitici Standartları

Eğitim verecek kurumda en az bir eğitici bulunmalıdır. Eğitime kabul edilecek uzmanlık öğrencisi sayısı ise her eğitici başına dört uzmanlık öğrencisini geçmemelidir.

5.2. Mekân ve Donanım Standartları

Adli Tıp Polikliniği
Otopsi Salonu
Kayıt ve arşiv sistemi
Kütüphane (Kurum veya birimde)
Eğitim salonu
Otopsi seti (Kurum veya birimde)
Fotoğraf makinesi, Video Görüntüleme
Hasta muayene masası ve gerekli araç gereç
Klinik muayene için gereçli tıbbi araç/gereç
Laboratuvar incelemeler için gerekli disiplinler arası desteği sağlayacak yapılanma.

6. ROTASYON HEDEFLERİ

ROTASYON SÜRESİ/AY	ROTASYON DALI
2 AY	Tıbbi Patoloji
2 AY	Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları
2 AY	Ruh Sağlığı ve Hastalıkları

TIBBİ PATOLOJİ ROTASYONU	
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	**Yetkinlik Düzeyi**
Makroskobik örnekleme ve gönderme yöntemleri	**1**
Patoloji raporlarını yorumlama	**2**
ÇOCUK VE ERGEN RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI ROTASYONU	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	**Yetkinlik Düzeyi**
Çocuk ile psikiyatrik görüşme teknik ve ilkeleri	**B**
Psikiyatrik semptomatoloji	**B**
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Çocuğa bütüncül yaklaşım ve multidisipliner yaklaşım	**1**
RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI ROTASYONU	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	**Yetkinlik Düzeyi**
Psikiyatrik görüşme teknik ve ilkeleri	**B**
Psikiyatrik semptomatoloji	**B**
Hastaya bütüncül yaklaşım ve multidisipliner yaklaşım ilkeleri	**B**

7. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Eğiticinin uygun gördüğü ölçme değerlendirme yöntemleri uygulanmaktadır.

8. ÖNERİLER

Otopsi salonunun asgari ikinci düzey olması önerilir.

9. KAYNAKÇA

1. TUKMOS, TIPTA UZMANLIK KURULU MÜFREDAT OLUŞTURMA VE STANDART BELİRLEME SİSTEMİ, Çekirdek Müfredat Hazırlama Kılavuzu, v.1.1, 2013
2. ATUD UZMANLIK EĞİTİM MÜFREDAT ÇALIŞMALARI 2002-2006.
3. ECLM DESCRIPTION OF LEGAL AND FORENSIC MEDICINE AS MEDICAL SPECIALITY IN THE EU AIMS AND OBJECTIVES FOR SPECIALIST TRAINING 14.09.2011